

jej zjavnej neopodstatnenosti, keď zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné.

3. Z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu je preukázané, že sťažovatelia sa žalobou podanou na bývalom Okresnom súde Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) 22. októbra 2020 úspešne domáhali proti žalovaným 1. [REDACTED] a 2. Generali Českej poisťovni, a.s., náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej im dopravnou nehodou, ktorú z nedbanlivosti spôsobil žalovaný 1 a následkom ktorej došlo k usmrteniu štyroch osôb vrátane blízkeho rodinného príslušníka sťažovateľov. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5T/164/2019 z 20. mája 2020 bol žalovaný 1 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia. Z chronologického priebehu napadnutého konania vyplýva, že od podania žaloby do roku 2020 do februára 2022 okresný súd realizoval úkony doručovania podaní v zmysle § 167 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a uznesením z 23. februára 2022 pripustil zmenu žalovaného v 2. rade. V decembri 2022 sťažovatelia podali sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedníčke okresného súdu, ktorá ju uznala za dôvodnú a informovala o prijatom opatrení na zamedzenie vzniku ďalších zbytočných priet'ahov vo veci. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 21. marca 2023, druhé pojednávanie prebehlo 18. apríla 2023 a bolo odročené na 18. máj 2023 na účel verejného vyhlásenia rozsudku, ktorý bol sťažovateľom doručený až 13. októbra 2023, teda takmer po piatich mesiacoch od jeho vyhlásenia.

4. Po odvolaní sporových strán Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol potvrdzujúcim rozsudkom sp. zn. 9Co/27/2024 z 5. marca 2025, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. apríla 2025. Mestský súd následne uznesením sp. zn. K3-7C/122/2020 z 12. mája 2025 rozhodol o výške náhrady trov konania. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia, ako aj žalovaný v 2. rade, sťažnosť. Sťažovatelia tiež 13. júna 2025 podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Keďže mestský súd však pred predložením veci dovolaciemu súdu nerozhodol o podaných sťažnostiach proti uzneseniu sp. zn. K3-7C/122/2020 z 12. mája 2025, ktorým bolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania, najvyšší súd mu listom sp. zn. 8Cdo/145/2025 z 3. februára 2026 vrátil spis bez vydania rozhodnutia o dovolaní ako predčasne predložený, trvajúc na tom, že súd prvej inštancie musí o výške náhrady trov konania bezodkladne rozhodnúť a až následne po právoplatnosti rozhodnutia opätovne súdny spis predložiť dovolaciemu súdu.

5. V čase podania ústavnej sťažnosti tak dovolanie sťažovateľov nebolo vecne prejednané z dôvodu, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa najvyššieho súdu procesne správne, čím sa objektívne predĺžilo napadnuté konanie o ďalších najmenej 8 mesiacov. Sťažovatelia zdôrazňovali, že samotná povaha procesnej chyby v postupe mestského súdu ukazuje, že nejde o ojedinelý administratívny nedostatok, ale o ďalší prejav nesústreďeného a neefektívneho procesného vedenia veci.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia tvrdia, že na pochybenie mestského súdu pri predložení súdneho spisu dovolaciemu súdu treba nazerať nie formálne, ale materiálne, teda ako na taký zásah, ktorý v skutočnosti násobí celkovú dĺžku konania a ďalej prehľbuje stav právnej neistoty sťažovateľov. Predmetom napadnutého konania je náhrada nemajetkovej ujmy za usmrtenie blízkeho rodinného príslušníka sťažovateľov pri dopravnej nehode. Nejde teda o bežný majetkový spor bez osobného rozmeru, ale o vec mimoriadne citlivú z hľadiska psychickej a rodinnej integrity sťažovateľov.

7. Citujúc početnú judikatúru ústavného súdu k problematike priet'ahov, s'ťažovatelia poukazujú na neprimeranú dĺžku napadnutého konania spôsobenú hlavne nečinnosťou a nesústredeným postupom mestského súdu, ktorý ani po vrátení súdneho spisu dovolacím súdom o s'ťažnostiach proti uzneseniu o výške náhrady trov konania (2 mesiace od vrátenia veci, pozn.) nerozhodol, pričom tak mal urobiť bezodkladne. Celkovou dĺžkou napadnutého konania a kumulatívne vyjadrenými obdobiami nečinnosti v postupe mestského súdu (32 mesiacov) s'ťažovatelia odôvodňujú aj svoju požiadavku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Zdôrazňujú, že mestský súd kvalitatívne závažne pochybil, keď ako súd prvej inštancie predložil spis dovolaciemu súdu predčasne, a tým znemožnil meritórne rozhodnutie o dovolaní s'ťažovateľov.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

8. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/343/2026 z 9. apríla 2026 k obsahu ústavnej s'ťažnosti, o ktoré ho ústavný súd požiadal ešte vo fáze predbežného prerokovania ústavnej s'ťažnosti [§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], pripojil chronologický prehľad realizovaných procesných úkonov v období po právoplatnosti uznesenia č. k. II. ÚS 586/2023-17 z 13. decembra 2023. Z obsahu súdneho spisu v podstatnej časti vyplýva, že 12. mája 2025 vyššia súdna úradníčka rozhodla o výške náhrady trov konania, proti ktorej boli podané s'ťažnosti sporových strán (9. júna 2025 a 14. júna 2025). Dňa 13. júna 2025 bolo mestskému súdu doručené dovolanie žalobcov (s'ťažovateľov) proti rozsudku krajského súdu z 5. marca 2025. S'ťažnosti proti uzneseniu o trovách konania boli 18. júna 2025 zasielané procesným protistranám na vyjadrenie, rovnako ako dovolanie žalovaným. Vyjadrenia sporových strán boli doručené mestskému súdu 10. júla 2025 a 29. júla 2025. Dňa 31. júla 2025 bolo zaslané vyjadrenie žalovaného k dovolaniu na vedomie právneho zástupcovi žalobcov, ktorý stanovisko za žalobcov doručil 4. septembra 2025. Mestský súd 29. septembra 2025 predložil súdny spis dovolaciemu súdu, ktorý mu ho 23. februára 2026 vrátil bez rozhodnutia s tým, že je potrebné rozhodnúť o s'ťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o trovách konania. O s'ťažnosti proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky bolo rozhodnuté 7. apríla 2026.

9. Mestský súd uviedol, že po prvom rozhodnutí ústavného súdu k žiadnym priet'ahom zo strany súdnych osôb tunajšieho súdu nedošlo. Obdobia, keď sa spis nachádzal na odvolacom súde (20. február 2024 – 10. apríl 2025) a dovolacom súde (29. september 2025 – 23. február 2026), nie je mestský súd oprávnený žiadnym spôsobom hodnotiť či posudzovať. O s'ťažnosti proti uzneseniu o trovách konania nerozhodla zákonná sudkyňa z dôvodu, že vo veci bolo podané dovolanie a v prípade prípadného zrušenia rozsudkov súdov nižšej inštancie by bolo potrebné aj toto rozhodnutie zrušiť. Po vrátení spisu z dovolacieho súdu zákonná sudkyňa o s'ťažnosti rozhodla. Podanú ústavnú s'ťažnosť mestský súd považuje za nedôvodnú, keďže po podaní predchádzajúcej ústavnej s'ťažnosti súd vo veci konal a právoplatne rozhodol.

10. Po prijatí ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľov na ďalšie konanie mestský súd písomným podaním sp. zn. 1SprV/343/2026 z 18. mája 2026 doplnil svoje predchádzajúce vyjadrenie o informáciu,

že súdny spis bol po rozhodnutí o sťažnosti proti uzneseniu o trovách konania 20. apríla 2026 odoslaný na najvyšší súd na rozhodnutie o dovolaní žalobcov.

11. Ústavný súd nevyhodnotil ako nevyhnutné doručiť sťažovateľom vyjadrenie mestského súdu na repliku, keďže nepopiera sťažovateľmi tvrdené skutkové okolnosti prejednávanej veci a obsahuje najmä popis jednotlivých procesných úkonov známych aj sťažovateľom zo súdneho spisu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákon o ústavnom súde).

13. Predmetom posúdenia ústavného súdu bol v tomto prípade sťažovateľmi namietaný postup mestského súdu v napadnutom konaní z hľadiska existencie a príčin vzniku zbytočných prietahov, a to v nadväznosti na závery ústavného súdu vyplývajúce z uznesenia č. k. II. ÚS 586/2023-17 z 13. decembra 2023 (právoplatným 5. januára 2024) a v intenciách námietok sťažovateľov označujúcich najmä prietahový postup mestského súdu v období po podaní dovolania a rozhodovania o výške trov konania.

14. Aj v tomto prípade ústavný súd pripomína, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

15. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy v zmysle judikatúry ústavného súdu je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Ústavný súd tak poskytuje ochranu namietanému základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 342/08). Predmetné právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva – Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05.

16. Hoci sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti namietajú nečinnosť a neefektívny postup mestského súdu v celom priebehu napadnutého konania (k tomu bližšie bod 3 odôvodnenia tohto nálezu) a kumulatívne numericky vyčíslujú jednotlivé obdobia nečinnosti (napr. 5 mesiacov pri písomnom vyhotovení a doručení rozsudku, 8-mesačné zdržanie pri predložení spisu najvyššiemu súdu), rozhodujúcim je samotný časový okamih podania ústavnej sťažnosti. V konkrétnom prípade bola sťažovateľmi podaná ústavná sťažnosť na prietahový postup mestského súdu takmer rok po právoplatnom skončení veci, o ktorej sa rozhodovalo na dvoch inštanciách všeobecných súdov.

17. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu zistil, že meritórna fáza rozhodovania v napadnutom konaní bola po podaní odvolania proti rozsudku mestského

súdu č. k. K3-7C/122/2020 z 18. mája 2023 právoplatne skončená rozsudkom krajského súdu č. k. 9Co/27/2024 z 5. marca 2025, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. apríla 2025. Vyššia súdna úradníčka uznesením č. k. K3-7C/122/2020 z 12. mája 2025 rozhodla podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Proti predmetnému uzneseniu žalovaný podal v 2. (9. júna 2025) aj sťažovatelia 1, 2 a 3 (14. júna 2025) sťažnosť. Zároveň sťažovatelia podali 13. júna 2025 dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9Co/27/2024 z 5. marca 2025.

18. Ďalší postup mestského súdu následne smeroval k realizácii procesných úkonov v súvislosti s podanými sťažnosťami proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky o výške náhrady trov konania z 12. mája 2025 a od 13. júna 2025 (po podaní dovolania) aj k realizácii úkonov súdu prvej inštancie v súvislosti s predložením súdneho spisu na rozhodnutie dovolaciemu súdu. Mestský súd 18. júna 2025 zaslal sporovým stranám podané sťažnosti ako aj podané dovolanie žalovaným na vyjadrenie, vyjadrenia sporových strán mu boli doručené 10. júla 2025 a 29. júla 2025. Vyjadrenie žalovaného k dovolaniu žalobcov bolo 31. júla 2025 bolo zaslané ich právnomu zástupcovi, ktorý stanovisko žalobcov doručil 4. septembra 2025. Súdny spis bol 29. septembra 2025 predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní, ktorý spis vrátil mestskému súdu 23. februára 2026 bez rozhodnutia. V intenciách dôvodov vrátenia predloženého súdneho spisu z najvyššieho súdu mestský súd rozhodol o podaných sťažnostiach proti uzneseniu č. k. K3-7C/122/2020 z 15. mája 2025 o výške náhrady trov konania a to uznesením č. k. K3-7C/122/2020-414 zo 7. apríla 2026, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. apríla 2026. Súdny spis bol 20. apríla 2026 opätovne predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní sťažovateľov.

19. Z uvedeného je zrejmé, že postup mestského súdu po ukončení meritórnej fázy rozhodovania na súde prvej inštancie bol v zásade plynulý a nemožno mu vyčítať nečinnosť ani neefektivitu. Súdny spis sa nachádzal od 20. februára 2024 do 10. apríla 2025 mimo dispozičnej sféry mestského súdu, a to na krajskom súde, ktorý konal a rozhodoval o podanom odvolaní sporových strán. Po podaní dovolania sťažovateľov 13. júna 2026 bol súdny spis predložený najvyššiemu súdu 29. septembra 2025 a vrátený 23. februára 2026 (takmer po piatich mesiacoch). Po vrátení súdneho spisu mestský súd rozhodol o sťažnostiach sporových strán uznesením č. k. K3-7C/122/2020-414 zo 7. apríla 2026 a súdny spis opätovne predložil najvyššiemu súdu 20. apríla 2026, teda v lehote necelých dvoch mesiacov. Tvrdenie sťažovateľov o tom, že mestský súd ani dva mesiace po vrátení súdneho spisu nerozhodol o podaných sťažnostiach vo veci náhrady trov konania (bod 5 ústavnej sťažnosti, pozn.), má tak oporu v spisovom materiáli.

20. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48

ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

21. Mestskému súdu je možné vytknúť určitú mieru nesústredenosti pri predložení súdneho spisu dovolaciemu súdu, keďže súdny spis bol dovolacím súdom vrátený s pokynom k predloženiu veci po právoplatnom rozhodnutí zákonného sudcu o sťažnostiach proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky o výške náhrady trov konania. Na druhej strane však treba pripustiť, že ani súdna prax samotného najvyššieho súdu nie v tomto smere celkom jednotná. Sťažovateľmi vytýkané „*zdržanie*“ vecného prejednávania dovolania preto nie je možné kvalifikovať ako zbytočný priet'ah, ktorý by dosahoval požadovanú ústavnoprávnu intenzitu.

22. V aktuálnej fáze vedeného súdneho sporu disponujú sťažovatelia od 23. apríla 2025 právoplatným súdnym rozhodnutím v podobe rozsudku krajského súdu sp. zn. 9Co/27/2024 z 5. marca 2025. Skončená je v súčasnosti aj fáza rozhodovania o výške trov konania uznesením mestského č. k. K3-7C/122/2020-414 zo 7. apríla 2026, právoplatným 16. apríla 2026. Na závere o nastolení právnej istoty (čo je dôsledkom záväznosti a zásadnej nezmeniteľnosti právoplatného súdneho rozhodnutia v súlade s § 226 CSP) nič nemení ani skutočnosť, že aktuálne vo veci prebieha dovolacie konanie na najvyššom súde (na podklade mimoriadneho opravného prostriedku uplatneného aj sťažovateľmi). Prípadné kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu je síce potenciálne spôsobilé do budúcnosti zvrátiť právne účinky nastolené právoplatnosťou meritórnych rozhodnutí, podanie dovolania samo osebe však taký následok nevyvoláva, a preto pri hodnotení postupu mestského súdu za súčasného procesného stavu nemožno hovoriť o trvajúcej právnej neistote sťažovateľov.

23. Ústavný súd chápe citlivosť predmetu napadnutého konania a jeho význam pre sťažovateľov a ich záujem na jeho výsledku, zároveň však pripomína, že posúdenie intenzity zásahu mestského súdu do základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov a do ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je potrebné zasadiť do rámca daného aktuálnou procesnou fázou konania. Z tohto pohľadu sa nečinnosť súdu posudzuje inak v základnom, meritórne neukončenom konaní ako v konaní po právoplatnom rozhodnutí o veci samej.

24. Komplexným posúdením veci ústavný súd uzatvára, že sťažovateľmi namietaná nečinnosť a nesústredenosť v postupe mestského súdu v období po podaní dovolania svojou intenzitou nenapĺňa požiadavku závažnosti do takej miery, aby táto dosiahla ústavnoprávny rozmer. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že ústavnej sťažnosti sťažovateľov nie je možné vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu